

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	5
ABREVIERI.....	7

TITLUL I

ASPECTE GENERALE

CAPITOLUL I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE	21
Secțiunea I. Dreptul penal ca ramură de drept.....	21
§ 1. Noțiunea dreptului penal.....	21
§ 2. Obiectul dreptului penal.....	25
§ 3. Necesitatea dreptului penal.....	26
§ 4. Relațiile de apărare socială din perspectivă istorică	27
§ 5. Caracterele dreptului penal	28
§ 6. Scopul dreptului penal	31
§ 7. Politica penală.....	31
§ 8. Sarcinile dreptului penal	32
§ 9. Legăturile dreptului penal cu celelalte ramuri de drept	32
Secțiunea a II-a. Știința dreptului penal.....	34
§ 1. Știința dreptului penal – ramură a științelor juridice.....	34
§ 2. Științele penale (criminale).....	35
Secțiunea a III-a. Principalele școli și curente de politică penală.....	37
§ 1. Apariția școlilor de politică penală	37
§ 2. Doctrina clasică	38
§ 3. Doctrina pozitivistă.....	39
§ 4. Sisteme eclecticice.....	40
§ 5. Doctrinile apărării sociale	42
§ 6. Sisteme contemporane	44
Secțiunea a IV-a. Evoluția dreptului penal român modern.....	45
§ 1. Codul penal de la 1865	45
§ 2. Codul penal de la 1937 (Codul penal Carol al II-lea)	46

§ 3. Evoluția dreptului penal român (1938-1969).....	47
§ 4. Codul penal de la 1969	47
§ 5. Codul penal din 2009	48
Secțiunea a V-a. Principiile fundamentale ale dreptului penal	50
§ 1. Noțiune	50
§ 2. Cadrul principiilor fundamentale ale dreptului penal	50
Secțiunea a VI-a. Izvoarele dreptului penal	55
§ 1. Noțiunea și cadrul izvoarelor dreptului penal	55
§ 2. Izvoarele dreptului penal în special	57
Secțiunea a VII-a. Raporturile juridice penale	63
§ 1. Noțiune și caracterizare	63
§ 2. Structura raporturilor juridice penale.....	65
§ 3. Faptele juridice penale	68
CAPITOLUL II. LEGEA PENALĂ	69
Secțiunea I. Noțiune, structură, interpretare	69
§ 1. Noțiune și categorii de legi penale.....	69
§ 2. Criterii de clasificare a legilor penale	69
§ 3. Normele de drept penal.....	70
§ 4. Interpretarea legii penale	74
Secțiunea a II-a. Aplicarea legii penale în timp	77
§ 1. Considerații generale privind aplicarea legii penale	77
§ 2. Principiile de aplicare a legii penale în timp.....	77
§ 3. Activitatea legii penale	78
§ 4. Aplicarea legii penale de dezincriminare.....	82
§ 5. Aplicarea legii penale în situații tranzitorii.....	85
§ 6. Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei.....	86
§ 7. Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei	93
§ 8. Principiul ultraactivității legii penale temporare.....	103
Secțiunea a III-a. Aplicarea legii penale în spațiu	105
§ 1. Principiile de aplicare a legii penale în spațiu.....	105
§ 2. Aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârșite pe teritoriul țării	105
§ 3. Aplicarea legii penale române infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării	112
§ 4. Cooperarea internațională în lupta contra criminalității.....	121
§ 5. Extrădarea	124

TITLUL II

INFRAȚIUNEA ȘI SANȚIUNILE DE DREPT PENAL

CAPITOLUL I. NOȚIUNEA ȘI TRĂSĂTURILE ESENȚIALE ALE INFRAȚIUNII.....	135
Secțiunea I. Noțiunea de „infrațione”	135
§ 1. Preliminarii	135
§ 2. Definiția generală a infraționii	136
Secțiunea a II-a. Trăsăturile esențiale ale infraționii	138
§ 1. Prevederea în lege, ca trăsătură esențială a infraționii	139
§ 2. Fapta săvârșită cu vinovăție	139
§ 3. Fapta să fie nejustificată	146
§ 4. Fapta să fie imputabilă persoanei care a săvârșit-o	147
CAPITOLUL II. CONȚINUTUL INFRAȚIUNII.....	148
Secțiunea I. Aspecte generale	148
§ 1. Noțiuni	148
§ 2. Structura conținutului infraționii.....	149
Secțiunea a II-a. Factorii infraționii	151
§ 1. Obiectul infraționii.....	151
§ 2. Subiecții infraționii	153
§ 3. Locul și timpul săvârșirii infraționii.....	164
Secțiunea a III-a. Conținutul constitutiv al infraționii	165
§ 1. Noțiuni	165
§ 2. Latura obiectivă	166
§ 3. Latura subiectivă.....	174
CAPITOLUL III. ÎNLĂTURAREA CARACTERULUI PENAL AL FAPTEI	178
Secțiunea I. Aspecte generale	178
§ 1. Preliminarii despre înlăturarea caracterului penal al faptei.....	178
§ 2. Cadrul cauzelor care înlătură caracterul penal al faptei	179
Secțiunea a II-a. Cauzele justificative	181
Subsecțiunea I. Legitima apărare	181
§ 1. Noțiune și caracterizare	181
§ 2. Condițiile și efectele legitimei apărări	182

Subsecțiunea a II-a. Starea de necesitate	189
Subsecțiunea a III-a. Exercițarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații.....	193
Subsecțiunea a IV-a. Consimțământul persoanei vătămate	195
Secțiunea a III-a. Cauzele de neimputabilitate	197
Subsecțiunea I. Constrângerea fizică și constrângerea morală	197
§ 1. Constrângerea fizică	197
§ 2. Constrângerea morală	199
Subsecțiunea a II-a. Excesul neimputabil	200
§ 1. Excesul neimputabil în cazul depășirii limitelor legitimei apărări.....	200
§ 2. Excesul neimputabil în cazul depășirii limitelor stării de necesitate	202
Subsecțiunea a III-a. Minoritatea făptuitorului	203
Subsecțiunea a IV-a. Iresponsabilitatea	205
Subsecțiunea a V-a. Intoxicația	207
Subsecțiunea a VI-a. Eroarea.....	210
Subsecțiunea a VII-a. Cazul fortuit.....	217
Secțiunea a IV-a. Lipsa prevederii în legea penală.....	219
§ 1. Noțiune și cadru.....	219
§ 2. Efecte juridice.....	221
CAPITOLUL IV. ASPECTE GENERALE PRIVIND SANȚIUNILE DE DREPT PENAL	222
Secțiunea I. Preliminarii privind sancțiunile de drept penal	222
§ 1. Noțiunea și caracterele sancțiunilor de drept penal.....	222
§ 2. Felurile sancțiunilor de drept penal.....	223
Secțiunea a II-a. Sancțiunile de drept penal în legislația penală română actuală.....	225
§ 1. Principiile sancțiunilor de drept penal	225
§ 2. Cadrul sancțiunilor de drept penal în Codul penal român.....	228
CAPITOLUL V. PEDEPSELE	229
Secțiunea I. Aspecte generale.....	229
§ 1. Noțiunea și caracterizarea pedepsei	229
§ 2. Scopul și funcțiile pedepsei	230
§ 3. Felurile pedepselor.....	233
Secțiunea a II-a. Pedepsele principale aplicabile persoanei fizice	236
§ 1. Preliminarii privind pedepsele principale	236
§ 2. Regimul de executare a pedepselor principale privative de libertate.....	236

§ 3. Detențiunea pe viață	237
§ 4. Închisoarea.....	239
§ 5. Amenda.....	240
Secțiunea a III-a. Pedepsele complementare și pedepsele accesorii aplicabile persoanei fizice.....	248
§ 1. Aspecte generale privind pedepsele complementare	248
§ 2. Interzicerea exercitării unor drepturi	249
§ 3. Degradarea militară	259
§ 4. Publicarea hotărârii definitive de condamnare.....	260
§ 5. Pedepsa accesorie.....	261
Secțiunea a IV-a. Pedepsele aplicabile persoanei juridice	264
§ 1. Cadrul pedepselor aplicabile persoanei juridice	264
§ 2. Pedepsa amenzii aplicabilă persoanei juridice	264
§ 3. Pedepsele complementare aplicabile persoanei juridice în special.....	265
CAPITOLUL VI. MĂSURILE DE SIGURANȚĂ	270
Secțiunea I. Aspecte generale.....	270
§ 1. Noțiuni și caracterizare	270
§ 2. Cadrul măsurilor de siguranță.....	272
Secțiunea a II-a. Măsurile de siguranță în special	272
§ 1. Obligarea la tratament medical	272
§ 2. Internarea medicală.....	274
§ 3. Interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii	276
§ 4. Confiscarea specială	278
§ 5. Confiscarea extinsă.....	285
CAPITOLUL VII. FORMELE INFRAȚIUNII.....	289
Secțiunea I. Considerații generale	289
§ 1. Desfășurarea activității infracționale	289
§ 2. Formele infracțiunii, după fazele de desfășurare a activității infracționale.....	291
Secțiunea a II-a. Actele preparatorii.....	292
§ 1. Noțiuni și feluri	292
§ 2. Regimul actelor preparatorii	293
Secțiunea a III-a. Tentativa	294
§ 1. Aspecte generale	294
§ 2. Felurile tentativei	299

§ 3. Infracțiuni la care tentativa nu este posibilă.....	303
§ 4. Incriminarea și sancționarea tentativei.....	305
§ 5. Desistarea și împiedicarea producerii rezultatului	307
Secțiunea a IV-a. Infracțiunea consumată	310
§ 1. Noțiuni și caracterizare	310
§ 2. Infracțiunea fapt epuizat	311
CAPITOLUL VIII. UNITATEA DE INFRACTIUNE	312
Secțiunea I. Considerații generale	312
§ 1. Noțiunea de „unitate de infracțiune”.....	312
§ 2. Felurile unității de infracțiune.....	312
Secțiunea a II-a. Unitatea naturală de infracțiune	313
§ 1. Infracțiunea simplă	305
§ 2. Infracțiunea continuă	307
§ 3. Infracțiunea deviată	309
Secțiunea a III-a. Unitatea legală de infracțiune.....	319
§ 1. Infracțiunea continuată	319
§ 2. Infracțiunea complexă.....	328
§ 3. Infracțiunea progresivă	333
§ 4. Infracțiunea de obicei	334
CAPITOLUL IX. PLURALITATEA DE INFRACTIUNI	336
Secțiunea I. Generalități privind pluralitatea de infracțiuni	336
§ 1. Conceptul și caracterizarea pluralității de infracțiuni	336
§ 2. Formele pluralității de infracțiuni	336
Secțiunea a II-a. Concursul de infracțiuni	337
§ 1. Noțiuni și condiții.....	337
§ 2. Formele concursului de infracțiuni	339
§ 3. Tratatamentul penal al concursului de infracțiuni.....	342
§ 4. Contopirea pedepselor pentru infracțiuni concurente săvârșite de persoana fizică	349
§ 5. Pedepșa în cazul concursului de infracțiuni săvârșite de persoana juridică	353
Secțiunea a III-a. Recidiva	354
§ 1. Aspecte generale.....	354
§ 2. Modalitățile recidivei.....	355

§ 3. Recidiva postcondamnatorie în cazul persoanei fizice	359
§ 4. Recidiva postexecutorie în cazul persoanei fizice	366
§ 5. Tratamentul penal al recidivei în cazul persoanei fizice	369
Secțiunea a IV-a. Recidiva în cazul persoanei juridice	381
§ 1. Recidiva postcondamnatorie în cazul persoanei juridice	381
§ 2. Recidiva postexecutorie în cazul persoanei juridice	382
§ 3. Tratamentul penal al recidivei în cazul persoanei juridice.....	383
Secțiunea a V-a. Pluralitatea intermediară de infracțiuni.....	386
§ 1. Noțiune, caracterizare și condiții de existență	386
§ 2. Tratamentul penal al pluralității intermediare de infracțiuni	388
CAPITOLUL X. PLURALITATEA DE INFRACTORI.....	396
Secțiunea I. Aspecte generale privind pluralitatea de infractori	396
§ 1. Noțiune și caracterizare	396
§ 2. Formele pluralității de infractori	396
Secțiunea a II-a. Participația penală.....	399
§ 1. Aspecte generale privind participația penală	399
§ 2. Autorul și coautorul	403
§ 3. Instigatorul.....	406
§ 4. Complicele.....	410
§ 5. Participația improprie	414
§ 6. Tratamentul penal al participației	417

TITLUL III

RĂSPUNDEREA PENALĂ

CAPITOLUL I. RĂSPUNDEREA PENALĂ – INSTITUȚIE FUNDAMENTALĂ A DREPTULUI PENAL	423
Secțiunea I. Considerații generale	423
Secțiunea a II-a. Principiile răspunderii penale.....	424
§ 1. Noțiunea și cadrul principiilor răspunderii penale.....	424
§ 2. Principiile răspunderii penale în special	425
§ 3. Principiile răspunderii penale a persoanei juridice	427

CAPITOLUL II. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ	429
Secțiunea I. Aspecte generale	429
Secțiunea a II-a. Amnistia	430
§ 1. Noțiune. Caracterizare și feluri	430
§ 2. Efectele amnistiei.....	433
Secțiunea a III-a. Prescripția răspunderii penale	434
§ 1. Caracterizare și noțiune	434
§ 2. Termenele de prescripție a răspunderii penale.....	436
Secțiunea a IV-a. Lipsa plângerii prealabile	444
Secțiunea a V-a. Retragerea plângerii prealabile	449
Secțiunea a VI-a. Împăcarea	451
Secțiunea a VII-a. Medierea	456
CAPITOLUL III. RĂSPUNDEREA PENALĂ A MINORILOR	458
Secțiunea I. Aspecte generale privind sancționarea infractorilor minori	458
§ 1. Prevenirea și sancționarea infracțiunilor săvârșite de minori.....	458
§ 2. Noțiunea și caracterizarea măsurilor educative	459
§ 3. Cadrul măsurilor educative	460
Secțiunea a II-a. Măsurile educative neprivative de libertate	461
§ 1. Cadrul măsurilor educative neprivative de libertate	461
§ 2. Aspecte comune măsurilor educative neprivative de libertate.....	462
Secțiunea a III-a. Măsurile educative privative de libertate	464
§ 1. Cadrul măsurilor educative privative de libertate	464
§ 2. Internarea într-un centru educativ	464
§ 3. Internarea într-un centru de detenție	468
Secțiunea a IV-a. Dispoziții comune	474

TITLUL IV

APLICAREA PEDEPSELOR

CAPITOLUL I. INDIVIDUALIZAREA PEDEPSELOR.....	479
Secțiunea I. Aspecte generale	479
§ 1. Noțiune și cadru.....	479
§ 2. Forme și modalități de individualizare	480

Secțiunea a II-a. Individualizarea judiciară a pedepselor	481
§ 1. Noțiune și criterii generale de individualizare	481
§ 2. Stări și circumstanțe în cadrul individualizării pedepsei.....	485
§ 3. Circumstanțe atenuante.....	488
§ 4. Circumstanțele agravante.....	495
§ 5. Concursul între cauzele de agravare și de atenuare a pedepsei.....	500
Secțiunea a III-a. Individualizarea judiciară a executării pedepselor	504
§ 1. Aspecte generale	504
§ 2. Renunțarea la aplicarea pedepsei	505
§ 3. Amânarea aplicării pedepsei	511
§ 4. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.....	521
§ 5. Liberarea condiționată în cazul pedepsei închisorii	533
§ 6. Liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață	545
§ 7. Calculul pedepselor	546
CAPITOLUL II. ÎNLĂTURAREA EXECUTĂRII PEDEPSEI ȘI A CONSECINTELOR CONDAMNĂRII	549
Secțiunea I. Înlăturarea executării pedepsei	549
§ 1. Preliminarii despre cauzele care înlătură executarea pedepsei	549
§ 2. Grațierea	549
§ 3. Prescripția executării pedepsei.....	557
Secțiunea a II-a. Înlăturarea consecințelor condamnării prin reabilitare	563
§ 1. Aspecte generale privind reabilitarea.....	563
§ 2. Efectele reabilitării.....	563
§ 3. Trăsături caracteristice ale reabilitării.....	565
§ 4. Reabilitarea de drept.....	566
§ 5. Reabilitarea judecătorească.....	569